Devre : X
İçtima : 3

S. SAYISI : 82

Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin kuruluş ve hazırlıkları hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/572)

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-459/3758

16 . XI . 1956

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin kuruluş ve hazırlıkları hakkında Maarif Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 1 . II . 1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyle birlikte ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Memleketimizde ziraat, endüstri, ticaret ve ekonomi sahalarında kaydedilen inkişaflara muvazi olarak bayındırlık faaliyetleri de süratle artmaktadır. Bu itibarla, imar bakımından şimdiki ve gelecekteki yeni ihtiyaçlarımızı karşılamak için gereken tedbirlerin alınması çok lüzumludur.

Bu meyanda, önce şehir, kasaba ve köylerimizin imar plânlarını hazırlıyacak, modern ve ucuz binaların projelerini çizecek ve bunları inşa ettirecek elemanları yetiştirmek gayesiyle bir Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin açılması faydalı olacaktır.

Bu maksatla Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Teşkilâtının aracılığı ile memleketimize gelmiş olan Pansilvanya Üniversitesi Mimari Fakültesi Dekanı Dr. Perkins ve arkadaşlarının tavsiyelerine uyularak bu müessesenin Ankara'da kurulmasına karar verilmiştir.

Başlangıçta, Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin Mimari ve Şehircilik fakülteleriyle Araştırma enstitülerinin faaliyete geçirilmesi düşünülmektedir. Bundan sonra, süratle kalkınmakta olan memleketimizin çeşitli teknik sahalarda muhtaç olduğu yetkili elemanları yetiştirmek üzere diğer fakülteler, lüzum ve ihtiyaca göre, tesbit edilecek bir plân dâhilinde açılacaktır. Bu suretle Orta - Doğuda nümune bir müessese haline gelecek olan bu üniversitenin aynı zamanda bütün Orta - Doğu memleketleri için de faydalı olacağı tabiîdir.

Bu teşebbüsün bir an önce gerçekleşmesi için Hükümetimizce muvakkat bir bina hazırlanmış, ilk anlarda kullanılacak öğretim malzemesi tedarik edilmiş ve bu sahada yetiştirilmek üzere Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Teşkilâtı vasıtasiyle 6 mimar - mühendis Amerika'ya gönderilmiştir. Bu iş için lüzumlu görülen mütehassısların Amerika'dan getirtilmesi için de gereken hazırlıklar yapılmaktadır.

Ayrıca, hususi mevzuata lüzum kalmadan, derhal işe başlıyabilmek için bu müessesenin, şimdilik Maarif Vekâletine bağlı olarak faaliyete geçirilmesi uygun görülmüş ve bu maksadı temin için ilişik kanun lâyihası hazırlanmış bulunmaktadır.

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif Encümeni
Esas No. 1/572
Karar No. 5

Yüksek Reisliğe

Encümenimize havale buyurulan «Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin kuruluş ve hazırlıkları hakkında kanun lâyihası» Maarif Vekili ve Maliye Vekâleti mümessilinin de huzuriyle tetkik ve müzakere edilmiştir.

Birleşmiş Milletler Teşkilâtının da yardımı ile, Orta - Doğu memleketlerinin kalkınmasında lüzumlu yüksek kalitede teknik elemanların yetişmesini sağlıyacak olan bir ilim mihrakının memleketimizde kurulması, encümenimizce de sevinçle karşılanmış ve lâyiha aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine sevk edilmek üzere Yüksek Reisliğe saygı ile sunulur.

Reis	M. M.	Kâtip
Rize	Sivas	Ankara
A. Morgil	*B. Örnekol*	*Â. Temuçin*
Ankara	Çankırı	Erzincan
Ö. Bilen	*İ. Aydın*	*V. Varol*
Gümüşane	İstanbul	Kars
S. Ö. San	*A. Hacopulos*	*R. Çakır*
Trabzon	Tunceli	Urfa
H. Ağanoğlu	*F. Ülkü*	*A. Özbay*

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No: 1/572
Karar No: 32

18 . I . 1957

Yüksek Reisliğe

Orta - doğu Teknik Üniversitesinin kuruluş ve hazırlıkları hakkında Maarif Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 16 . XI . 1956 tarihli ve 71 - 459/3750 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maarif Encümeni mazbatasiyle birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Maarif Vekili Ahmed Özel ve Maliye Vekâleti mümessili hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, Ankara'da her nevi tesisleriyle bir Orta - doğu Teknik Üniversitesinin kuruluş ve hazırlıkları için gerekli muameleleri yapmak üzere Maarif Vekiline salâhiyet verilmesine mütedairdir.

Lâyihanın esbabı mucibesinde de tafsilâtiyle arz olunduğu üzere memleketimizin iktisadi, sınai kalkınmasına muvazi olarak imar faaliyetleri de büyük bir hızla devam etmekte, her gün inşirah verici manzaralara şahit olunmakta ve bu itibarla makine, elektrik, yol ve inşaat, şehircilik, su işlerinde mütehassıs , mimar, mühendis ve yüksek mimar ve yüksek mühendislere çok ihtiyaç görülmekte olup halen mevcut mekteplerimiz ve imkânlarımız bu teknik elemanları kâfi derecede yetiştirememektedir.

Bu sebeple Hükümetimiz Birleşmiş Milletler teknik yardımından faydalanarak Pansilvanya Üniversitesinden davet edilen bir heyete gerekli tetkikatı yaptırmış ve bu heyetin hazırladığı rapordan mülhem olarak, Birleşmiş Milletler Teknik yardımından faydalanmak imkânı da sağlanmış olduğundan Ankara'da bir Teknik Üniversitenin kurulmasına ve şimdilik mimari ve şehircilik şubelerinin faaliyete geçmesine karar vermiştir.

Yakın - Doğu milletlerine hitabedecek olan bu üniversitenin memleketimizde kurulması bü-

yük bir kazanç olacağı gibi açılacak fakülteleri ve araştırma enstitüleriyle kısa bir zamanda beynelmilel bir ehemmiyeti iktisabedeceği, Maarif Vekilinin bu hususta encümenimizde verdiği mufassal izahattan anlaşılmış bulunuyor.

Kurulacak bu beynelmilel müesseseyi memleketimize kazandırmak hususunda Hükümetimizin sarf etmiş olduğu mesai encümenimizce takdire lâyık görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve kanun lâyihası Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

1957 yılı Muvazenei Umumiye kanunu lâyihasiyle olan alâkası bakımından müstaceliyetle müzakeresi teklifiyle kanun lâyihası Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	Mazbata M.
Balıkesir	Kırklareli	Zonguldak
H. İmre	*Ş. Bakay*	*S. Ataman*

Kâtip

Tokad	Afyon K.	Antalya
Ö. Sunar	*M. Â. Ülgen*	*K. Akmanlar*
Aydın	Balıkesir	Bursa
Z. Uray	*M. H. Timurtaş*	*H. Köymen*
Çanakkale	Çankırı	Çorum
F. R. Zorlu	*T. Uygur*	*Y. Gürsel*
Gazianteb	Gümüşane	Gümüşane
E. Cenani	*Z. Başağa*	*H. Tokdemir*
İzmir	Kayseri	Konya
B. Bilgin	*İ. Kirazoğlu*	*M. Bağrıaçık*
Muğla	Muş	Ordu
Ş. Çağlıyan	*A. N. Kadıoğlu*	*R. Aksoy*
Ordu	Rize	Seyhan
S. İşbakan	*H. Agun*	*S. Barı*
Seyhan	Tekirdağ	Trabzon
A. Topaloğlu	*Z. Erataman*	*S. F. Kalaycıoğlu*
Trabzon		Tunceli
İ. Şener		*B. T. Okaygün*
Yozgad		Yozgad
D. Akbel		*T. Alpay*

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin kuruluş ve hazırlıkları hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Ankara'da her nevi tesisleriyle bir Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin kurulması için gerekli muameleleri yapmaya Maarif Vekili salâhiyetlidir.

MADDE 2. — Orta - Doğu Teknik Üniversitesinin kuruluş hazırlıklarında çalıştırılacak üniversiteler mensuplariyle maaşlı veya ücretli devlet memurlarına ve memur olmıyan mütehassıs şahıslara bu mesailerine karşılık olarak İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilecek miktarlarda ücret vermeye Maarif Vekili salâhiyetlidir. Bu ücretler Üniversiteler Kanununa göre öğretim âzalarına verilen tazminata halel getirmez.

MADDE 3. — Orta - Doğu Teknik Üniversitesi için lüzumlu bulunduğu Maarif Vekâletince belirtilecek olan devlete ait gayrimenkuller İcra Vekilleri Heyeti kararıyle mezkûr üniversite teşkilâtının çalışmalarına tahsis olunur.

MADDE 4. — Maarif Vekâleti, Orta - Doğu Teknik Üniversitesi adına her türlü bağış ve vasiyet kabulüne salâhiyetlidir. Bu çeşit bağışlar vergi, resim ve harctan muaftır.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

1 . XI . 1956

Başvekil ve
Maliye V. V.
A. Menderes

Devlet Vekili
M. C. Bengü

Devlet Vekili ve
Millî M. V. V.
Ş. Ergin

Devlet Vekili
E. Kalafat

Devlet Vekili ve
Ziraat V. V.
C. Yardımcı

Adliye Vekili ve
Dahiliye V. V.
H. A. Göktürk

Millî Müdafaa Vekili

Dahiliye Vekili

Hariciye Vekili

Maliye Vekili

Maarif Vekili
A. Özel

Nafıa Vekili ve
Hariciye V. V.
E. Menderes

İkt. ve Ticaret Vekili
Z. Mandalinci

Sıh. ve İç. Mua. Vekili
N. Körez

Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman

Ziraat Vekili

Münakalât Vekili
A. Demirer

Çalışma Vekili
M. Tarhan

İşletmeler Vekili
S. Ağaoğlu